

NOU 2014:2 "Lik og likskap». Høringsuttalelse fra Norges Kristne Råd.

Norges Kristne råd(NKR) har mottatt NOU 2014:" Lik og likskap. Om betaling for kremasjon, gravlegging og grav" til høring. Norges Kristne Råd er tilfreds med at denne og tidligere regjeringer ønsker å ta på alvor det livssynsmangfold som i økende grad preger det norske samfunnet. Det bringer med seg ulike tilnærminger, tradisjoner og handlingsmønstre knyttet til død og begravelse som allmennmenneskelig fenomen.

NKR mener at Lae-utvalget har levert en god og grundig utredning som belyser bakgrunnen for og begrunnelsen for utvalgets vurderinger og forslag. Vi støtter de seks prinsipper for gravferdslovgivningen utvalget legger til grunn:

- Gravlegging er et offentlig ansvar og skal være uten kostnad for de etterlatte.
- Gravplassene skal være allmenne, dvs. felles for alle.
- Forvaltningen skal legge til rette for at gravlegging skjer med respekt for personlig livssyn og i tråd med føringene til vedkommende livssynssamfunn.
- Lovgivningen skal likestille gravferdsformene og ikke stimulere til å velge den ene fremfor den andre.
- Ett menneske får én grav.
- Med tiden blir graven slettet og gravminnet tatt bort.

NKR er tilfreds med at utredningen så klart skiller mellom "gravlegging" og "gravferd". Det offentlige ansvaret handler om at alle mennesker skal ha rett til en verdig gravlegging og respekt for den form som ønskes, uavhengig av avdødes eller pårørendes økonomi. Gravferden med seremonier og andre arrangementer mellom dødsfall og gravlegging er et privat anliggende.

NKR støtter i hovedsak utvalgets forslag:

Kistegravlegging og kremasjon likestilles økonomisk og juridisk som gravferdsform

NKR støtter at gravferdsformene kremasjon med urnenedsettelse og kistegravlegging bør likestilles med den konsekvens at adgangen til å kreve kremasjonsavgift fjernes.

Kommunene skal være pliktige til å ta imot utenbygds gravlegging. Brukerbetaling for gravlegging i en annen kommune enn avdødes bostedskommune oppheves

NKR støtter forslaget om at mellom forskjellen mellom innenbygds- og utenbygds gravlegging oppheves. Med den mobilitet som er i befolkningen kan det være gode grunner til at en gravlegging finner sted i en annen kommune enn der avdøde er folkeregistrert på dødstidspunktet. Vi finner det derfor rimelig at oppgjøret mellom de involverte kommunene finner sted gjennom en fastsatt oppgjørsordning mellom gravplassforvaltningene, fremfor at de etterlatte må betale.

Endring av avgiften for feste av grav slik at innbyggerne behandles likt

Ingen merknader.

Tiltak for å få bedre statistikk og mer forskning på gravferdsområdet

Ingen merknader.

Endringer i forvaltningsoppgaver

NKR støtter forslaget om at oppgavene som bispedømmerådene har etter gravferdsloven og gravferdsforskriften, overføres til Fylkesmennene. Det understreker forvaltningsområdets allmenne karakter og etablerer Fylkesmannen som et felles mellomnivå på gravferdslovens område. **Andre forslag fra utvalget**
Utvalget foreslår at de nærmere vilkårene for askespredning skal framgå mer direkte av gravferdsloven, og at behandlingen av søknader om askespredning legges til den lokale gravplassforvaltningen, med Fylkesmannen som klageinstans.

Utvalget foreslår også at det åpnes for askespredning på gravplass, og at det gis adgang til gravlegging i kolumbarium på gravplass. NKR har ingen innvendinger til disse forslag.

Derimot stiller vi spørsmålstegn ved hensiktsmessigheten med de foreslåtte bestemmelsene om kontroll med askespredning. Ved manglende tilbakemelding om at askespredning har funnet sted innen en måned

etter utlevering av urne, *kan* gravplassforvaltningen kreve urnen tilbakelevert. Ordningen er basert på tillit og «selvangivelse». Dersom en slik tilbakeleveringsplikt skal gjøres gjeldende, bør på den ene siden ordet «*kan*» byttes ut med «*skal*» og på den annen side må det gis nærmere beskrivelse av prosedyre for innkreving av urne. Slik forslag til endring i Gravferdslovens § 20 er utformet, fremstår kontrollen som en mulighet som kan prioriteres ut fra forvaltningsinstansens egne prioriteringer. Dagens paragraf gir det enkelte fylkesmannsembete mulighet til å fastsette vilkår for askespredning. Praksis varierer mellom de ulike embetene. Når forvaltningen av bestemmelsene om askespredning overføres til lokale gravplassmyndigheter bør regelverket gjøres likelydende for hele landet.

Lovendring § 1

Utvalget har fremmet forslag om å endre § 1 i gravferdsloven slik at begrepet «religion og livssyn» tas ut. NKR stiller seg tvilende til om dette er en endring til det bedre. Det er de pårørende som har ansvaret for gravferden. Dersom tro eller livssyn skal være en del av en rekke andre forhold som etterlatte kan sette opp mot hverandre, vil det kunne føre til situasjoner der avdødes ulike interessefelt kan bli forsøkt presset inn i en begravelsesseremoni som et tros- eller livssynssamfunn vanskelig kan akseptere. Vi mener derfor at lovgivningen bør tydeliggjøre at respekten for avdødes tro- eller livssyn må veie tyngre enn andre forhold knyttet til avdøde.

For Norges Kristne Råd

Dag Nygård

Spesialrådgiver